

Workshopronde 1

11.00-11.45 UUR

1.1 Akkerranden voor natuurlijke plaagbeheersing (en méér)

Spreker: **Frans van Alebeek**, beleidsmedewerker akkervogels Vogelbescherming en lid **Deskundigen Team Cultuurlandschap**, Kennisnetwerk OBN

Bloemrijke akkerranden kunnen een bijdrage leveren aan belangrijke processen zoals bestuiving en natuurlijke plaagbeheersing. Dat wordt wel Functionele Agro Biodiversiteit (FAB) genoemd. Daarvoor zijn een goede mengselkeuze en het juiste beheer cruciaal. Hoe moet je als boer/collectief die randen zo aanleggen dat ze ook echt werken als groene verbinding voor soorten. Wat kun je wel aan positieve effecten verwachten of wat blijkt in de praktijk juist niet te werken? We putten uit ervaringen in een groot aantal akkerrandenprojecten en we verwijzen naar handige informatiebronnen.

1.2 Bescherming van de 'PARTRIDGE' is vooral veel samenwerken en doorpakken

Spreker: **Jochem Sloothaak**, coördinatiepunt Landschapsbeheer Noord-Brabant en lid **Deskundigen Team Cultuurlandschap**, Kennisnetwerk OBN

M.m.v.: **Alex Wieland**, Landschapsbeheer Zeeland

Na 3 jaar voorbereiding werd eind 2016 het Interreg project PARTRIDGE goedgekeurd. Het project heeft tot doel om in 10 demonstratiegebieden, ieder ter grootte van 500 hectare, 7% van de oppervlakte in te richten met specifiek op de patrijs afgestemde maatregelen. Inmiddels is de uitvoering door Landschapsbeheer Zeeland, Het Zeeuwse Landschap, Brabants Landschap en Vogelbescherming Nederland in volle gang. Hoe het zo ver kwam, hoe boeren en vrijwilligers een cruciale rol spelen in dit project en hoe de beheermaatregelen en de monitoring worden uitgevoerd laten we graag aan u zien in deze workshop.

1.3 Samen succesvol boeren en zorgen voor weidevogels

Spreker: **Harmen van der Bij**, melkveehouder (60 ha), Aldeboarn FR

M.m.v.: **Johan Zijlstra**, medewerker plannen Wetterskip Fryslân

Succesvol boeren en ook nog zorgen voor een goede weidevogelstand kunnen prima samen gaan. Agrariër Harmen van der Bij laat dit zien. Het vraagt een andere manier van denken en werken, maar ook samenwerking. Onder andere op het gebied van waterbeheer. Harmen van der Bij en Johan Zijlstra zijn ervaringsdeskundigen en vertellen hun ervaringen.

1.4 Vermarkten van vlees van biodiversiteitsrijke weilanden

Spreker: **Jan Hendrik Elzinga**, melkveehouder (200 ha), Groningen

Aan de noordkant van de stad Groningen hebben Jeltsje en Jan Hendrik Elzinga een melk- en vleesveebedrijf. De van nature zeer vruchtbare kleigronden worden in het voorjaar behalve door schapen, melk- en limosinvee ook door veel weidevogels gebruikt. Het vlees wordt verkocht via de biologische slagers van De Groene Weg. Zij maken zich al sinds 1981 iedere dag sterk voor lekker, biologisch en ambachtelijk vlees. De Groene Weg is opgericht door vakmensen met verstand van het slagersvak en oog voor kwaliteit en duurzaamheid. Inmiddels zijn er al 12 Groene Weg slagerijen verdeeld over heel Nederland. Jan Hendrik zal uitleg geven hoe hij bijzondere koeien combineert met weidevogels.

1.5 Rendement door omgevingsbewust ondernemen

Spreker: **Gea Bakker-Smit**, sectorspecialist Food en Agri Rabobank
Omschakelen naar een duurzame bedrijfsvoering vereist ondernemerschapskwaliteiten en inzicht in de keten. Hoe omgevingsbewust bent u? Welke consumententrends zien we? En naar welke aspecten kijkt de Rabobank? Tijdens deze workshop neem ik u mee in onze visie op succesvol ondernemerschap.

1.6 Naar een nieuw bedrijfsmodel voor de melkveehouderij op Schiermonnikoog

Spreker: **Jan Willem Erisman**, directeur Louis Bolk Instituut en bijzonder hoogleraar integrale stikstofstudies VU
Natuurinclusieve landbouw is een begrip aan het worden dat overal gebruikt wordt. Er zijn verschillende vormen en initiatieven. Het Conceptueel Kader Biodiversiteit dat het Louis Bolk Instituut ontwikkelde voor het Wereldnatuurfonds, de Rabobank en FrieslandCampina geeft handvatten om een bedrijf of regio natuurinclusief te maken. Tijdens deze workshop zal dit kader nader toegelicht worden. Er zal vooral ingegaan worden op de toepassing ervan op Schiermonnikoog waar 7 melkveehouders er mee aan de slag gaan. Er zijn belangrijke lessen te leren van de aanpak op het eiland. Deze vormen ook de basis voor de discussie met de deelnemers van de workshop over wat natuurinclusieve landbouw is en hoe je het in de praktijk kunt brengen.

1.7 De meerwaarde(n) van een netwerk weidevogelboeren

Spreker: **Jouke Altenburg**, beleidsmedewerker Vogelbescherming & coördinator weidevogelboeren netwerk Vogelbescherming
M.m.v.: **Hens Runhaar**, buitengewoon hoogleraar agrarisch natuurbeheer (WUR) & **Nico Polman**, landbouweconoom (WUR)
Vogelbescherming heeft in 2010 een oproep in 'de Boerderij' geplaatst: 'weidevogelboeren gezocht'. Ruim 100 weidevogelboeren hebben zich inmiddels aangesloten. In de workshop zal Jouke Altenburg eerst de werkwijze en belangrijkste mijlpalen tot nu toe schetsen. Samen met Hens Runhaar en Nico Polman heeft hij onlangs in vijf groepsgesprekken met 36 weidevogelboeren het netwerk geëvalueerd. Er bleek o.a. een grote behoefte om praktijkgerichte kennis te delen en verder te ontwikkelen. In het tweede deel van de workshop gaan de deelnemers in kaart brengen:

- 1) welke kennisvragen rondom weidevogelbeheer voor hen belangrijk zijn.
- 2) op welke manier (b.v. landelijke of regionale bijeenkomst) de gewenste kennis het beste ontwikkeld en verspreid kan worden.
- 3) op welke andere vlakken nieuwe samenwerking meerwaarde zou hebben de praktijk van duurzaam boeren met natuur.

1.8 Beheer en Onderhoud Op Maat: plannen van beheer en sturen op ecologische kwaliteit in natte en droge dooradering

Spreker: **Wilfried Klein Gunnewiek**, Vereniging Agrarisch Landschap Achterhoek
M.m.v.: **Harm Kossen** en **Rick Reijerse**, Natuurrijk Limburg
Goed beheer en onderhoud van een mozaïek van landschapselementen in de leefgebieden droge en natte dooradering vraagt nauwgezette planning. Het beheer van deze elementen is veelal periodiek en overstijgt soms zelfs de beheerplanperiode van zes jaar. Zowel logistiek maar ook met het oog op de instandhouding van beoogde doelsoorten is het dus van belang het beheer over de jaren en over de (vele honderden) deelnemers goed te verdelen. Ook maatwerk in het beheer is dan lokaal van belang en kan per deelnemer verschillen. In de workshop wordt uitgelegd hoe het programma BOOM daar bij kan helpen.

1.9 Inrichting en beheer natte dooradering

Spreker: **Fabrice Ottburg**, onderzoeker Wageningen University & Research en lid **Deskundigen Team Cultuurlandschap**, Kennisnetwerk OBN
In Nederland ligt 300.000 tot 400.000 kilometer sloot in het agrarisch landschap, waarvan het grootste deel wordt beheerd door boeren. Deze sloten zijn de haarvaten van ons watersysteem en vormen een belangrijk netwerk in het agrarisch landschap. Met behulp van inrichtingsmaatregelen op de juiste plek en een goed afgestemd beheer kan er een nog hoger rendement behaald worden in de natte dooradering.

